

ประเทศไทยควรอนุญาต ให้มีการประกอบธุรกิจทรัสต์ที่เปิดกว้างมากขึ้น

Highlight

- ◆ ทรัสต์เป็นหนึ่งในรูปแบบการจัดการทรัพย์สินที่แพร่หลายในต่างประเทศ โดยมีการตั้งทรัสต์ต่างๆ เช่น ทรัสต์เพื่อการลงทุน ทรัสต์ครอบครัว ทรัสต์เพื่อการกุศล เป็นต้น
- ◆ ทรัสต์ช่วยให้การบริหารจัดการทรัพย์สินเป็นไปอย่างยั่งยืน และมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมหลายด้าน โดยการจัดการทรัพย์สินผ่านทรัสต์มีประโยชน์ต่อการพัฒนาธุรกิจและเศรษฐกิจ และเป็นเครื่องมือในการช่วยแก้ไขปัญหาสังคมด้วย
- ◆ อย่างไรก็ตาม กฎหมายการจัดตั้งทรัสต์ในประเทศไทยมีข้อจำกัดด้านวัตถุประสงค์ซึ่งไม่เป็นการระดมทุนเพื่อธุรกรรมในตลาดทุนเท่านั้น ไม่สามารถนำไปใช้กับการจัดตั้งทรัสต์ที่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่นได้
- ◆ ด้วยสถานการณ์ในตลาดเงินตลาดทุนโลกซึ่งเปลี่ยนแปลงไป ประเทศไทยจึงควรมีการตรากฎหมายเพื่ออนุญาตให้ประกอบธุรกิจทรัสต์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ ได้ ซึ่งจะเป็นกลไกหนึ่งในการบริหารทรัพย์สิน เพิ่มโอกาสในการดึงดูดเงินทุนให้ไหลมาสู่ประเทศเพิ่มขึ้น และลดการโอนทรัพย์สินเพื่อไปจัดตั้งทรัสต์ในต่างประเทศได้

ทรัสต์ (Trust) เป็นรูปแบบการจัดการทรัพย์สินอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นที่แพร่หลายในต่างประเทศ โดยมีกำเนิดขึ้นในประเทศอังกฤษเพื่อบริหารทรัพย์สินในครอบครัวและมรดกของขุนนางที่ต้องการรักษาทรัพย์สินของตนไว้ในครอบครัวไม่ให้เปลี่ยนมือสู่คนภายนอกแม้ว่าจะเสียชีวิตไปแล้ว ในเวลาต่อมาจึงได้มีการจัดตั้งทรัสต์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ และได้รับความนิยมแพร่หลายจนพัฒนามาถึงในปัจจุบัน ตัวอย่างของทรัสต์ที่มีการจัดตั้งด้วยวัตถุประสงค์ต่างๆ เช่น ทรัสต์เพื่อปกป้องทรัพย์สิน ทรัสต์เพื่อการลงทุน ทรัสต์เพื่อการค้าและการพาณิชย์ ทรัสต์ครอบครัว ทรัสต์เพื่อสาธารณกุศล ทรัสต์เพื่อการเยียวยาทางกฎหมาย เป็นต้น

ทรัสต์ในความหมายทางกฎหมายหมายถึงนิติสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นตามสัญญาก่อตั้งทรัสต์¹ อันเกิดขึ้นจากสัญญาซึ่งบุคคลที่เรียกว่า **ผู้ก่อตั้งทรัสต์** (Settlor) ได้โอนหรือก่อทรัพย์สินหรือสิทธิใดๆ ในทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า **ทรัสต์ตี** (Trustee) ด้วยความไว้วางใจให้ทรัสต์ตีจัดการ

ทรัพย์สินเพื่อประโยชน์ของบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่า **ผู้รับประโยชน์** (Beneficiary) ทั้งนี้ ทรัพย์สินที่กำหนดตามสัญญาก่อตั้งฯ รวมทรัพย์สิน ดอกผล หนี้สินและความรับผิดที่เกิดจากการจัดการตามสัญญาก่อตั้งฯ จะรวมเรียกว่า **กองทรัสต์** กล่าวได้ว่า ทรัสต์มีโครงสร้างพื้นฐานอยู่บนความสัมพันธ์ของบุคคล 3 ฝ่ายดังกล่าวบนหลักความซื่อสัตย์ไว้วางใจกัน **ทั้งนี้ ประเด็นที่น่าสนใจของการก่อตั้งทรัสต์ ได้แก่ ความคงอยู่ของทรัสต์จะแยกออกจากบุคคลทั้ง 3 ที่กล่าวมาข้างต้น**

¹ ในความหมายตาม พระราชบัญญัติทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ.2550

หมายถึง หากบุคคลเหล่านั้นเสียชีวิต ล้มละลาย เลิกกิจการ หรือสิ้นสภาพนิติบุคคล แต่ทรัพย์สินยังคงอยู่ เว้นแต่สัญญาก่อตั้งทรัพย์สินจะระบุอย่างอื่น

ทรัพย์สินเป็นเครื่องมือช่วยบริหารจัดการทรัพย์สินอย่างยั่งยืน และมีประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคมหลายด้าน

จากการพิจารณาข้อมูลในรายงาน World Wealth Report 2016 โดย Capgemini พบว่า เอเชียแปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีความมั่งคั่งมากที่สุดและมีประชากรกลุ่มคนที่มีความมั่งคั่งสูง (High net worth individual, HNWI)² มากที่สุดในปี 2015 ซึ่งกลุ่ม HNWI ย่อมแสวงหารูปแบบการบริหารจัดการทรัพย์สินของตนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด

- **ทรัพย์สินเป็นเครื่องมือช่วยในการบริหารจัดการทรัพย์สินให้สอดคล้องต่อเป้าหมายที่ยั่งยืน และสร้างความมั่นคงทางการเงิน** การจัดตั้งทรัพย์สินทำให้เกิดการรวบรวมทรัพย์สินอย่างเป็นระบบมากขึ้น เพื่อนำมาวางแผนในการบริหารจัดการอย่างเป็นรูปธรรมและให้เกิดผลตอบแทนที่เพิ่มพูนขึ้น โดยทรัพย์สินซึ่งเป็นผู้บริหารจัดการทรัพย์สินเป็นผู้ที่มีเชี่ยวชาญทางการเงินตามคุณสมบัติที่หน่วยงานกำกับดูแลกำหนด อันจะช่วยให้กลไกในการส่งต่อทรัพย์สินให้กับผู้รับผลประโยชน์รุ่นต่อไปเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน จากรายงาน The Deloitte Wealth Centre Ranking 2015 โดย Deloitte พบว่า 10 อันดับแรกที่เป็นศูนย์กลางทาง Wealth Management ของโลกล้วนแต่มีการนำระบบทรัพย์สินมาใช้ทั้งสิ้น ในกรณีของประเทศไทย หากมีกฎหมายที่เอื้อให้จัดตั้งทรัพย์สินเพื่อบริหารทรัพย์สินได้ก็น่าจะเป็นกลไกหนึ่งที่ช่วยดึงดูดเงินทุนให้ไหลมาสู่ประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งเงินทุนของนักลงทุนชาวไทยที่เดิมเคยนำไปลงทุนต่างประเทศและเงินจากนักลงทุนต่างชาติ โดยเฉพาะจากประเทศเพื่อนบ้าน ดังจะเห็นได้ว่ารัฐบาลของหลายประเทศ อาทิเช่น ฮองกง และสิงคโปร์ต่างปรับปรุงกฎหมายทรัพย์สินเพื่อที่จะดึงดูดเงินทุนให้เข้ามาในประเทศของตนมากขึ้น

นอกจากนี้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (Thailand Development Research Institute: TDRI) ได้จัดทำโครงการวิจัย “การศึกษาความเป็นไปได้และความเหมาะสมของการจัดตั้งทรัพย์สินในประเทศไทย” (โครงการวิจัยฯ) เพื่อศึกษาข้อดีข้อเสียของการจัดการทรัพย์สินด้วยการจัดตั้งทรัพย์สิน รวมถึงข้อเสนอแนะในการนำกฎหมายลักษณะทรัพย์สินมาใช้เป็นการทั่วไป ในการศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ทางเศรษฐกิจของทรัพย์สินในต่างประเทศพบว่า ทรัพย์สินเพื่อการลงทุน นำมาซึ่งประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่สำคัญหลายด้าน ขณะที่ทรัพย์สินเพื่อสาธารณกุศลสามารถเป็นช่องทางหนึ่งในการช่วยแก้ปัญหาสังคม โดยสรุปดังนี้

- **ทรัพย์สินเป็นเครื่องมือระดมเงินทุนสำหรับการพัฒนาธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศ** ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในเชิงธุรกิจและต้องการเงินทุนเพิ่มเติม อาจใช้ทรัพย์สินเป็นเครื่องมือในการระดมเงินทุนจากนักลงทุนในตลาดทุนแทนที่จะพึ่งพาเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน และนำเงินที่ได้รับมาไปใช้จ่ายในโครงการลงทุนต่อซึ่งจะทำให้เกิดผลดีในแง่ของการจ้างงานและการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ใช้แรงงาน ทั้งนี้ จากการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมของกองทุนเพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ (REITs) ในสหรัฐฯ ซึ่งเป็นตลาดของ REITs ที่ใหญ่ที่สุดในโลก โดย EY (2016)³ คาดว่า REITs ช่วยสร้างงานจำนวน 1.8 ล้านตำแหน่งงาน (เทียบเท่าจำนวนคนทำงานเต็มเวลา) และสร้างรายได้แก่ผู้ใช้แรงงานประมาณ 1.075 แสนล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2557 สำหรับผลกระทบทางเศรษฐกิจของ REITs ในประเทศญี่ปุ่น

² กลุ่มคนที่มีความมั่งคั่งสูง (HNWI) เป็นกลุ่มที่มีสินทรัพย์อื่น (ไม่นับรวมที่อยู่อาศัยและของสะสมต่างๆ) มากกว่า 1 ล้านดอลลาร์ฯ โดย ประชากรที่มีความมั่งคั่งสูงในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกมีประมาณ 5.1 ล้านคนและมีความมั่งคั่งรวมกันประมาณ 17.4 ล้านล้านดอลลาร์ฯ ในปี 2015

³ EY (2016), “Economic contributions of REITs in the United States”.

นั้น The Association for Real Estate Securitisation (ARES) (2012) ชี้ว่า REITs มีส่วนช่วยทำให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยคิดเป็นมูลค่าสะสมประมาณ 31 ล้านล้านเยนในระหว่างปี ค.ศ. 2001-2011 รวมทั้งทำให้เกิดการจ้างงานรวมประมาณ 3 แสนคน โดยในจำนวนนี้เป็นกรจ้างงานโดยตรงผ่าน REITs จำนวน 8.3 หมื่นคน

- **ทรัสต์มีบทบาทต่อการสนับสนุนการเติบโตของตลาดทุน** ซึ่งพิจารณาได้จากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าหลักทรัพย์ ณ ราคาตลาด (Market capitalization) ของ REITs ซึ่งข้อมูลจาก EY (2016)⁴ พบว่า นับตั้งแต่ปี 2010 จนถึง 2016 ขนาด Market cap ของ REITs ในตลาดทั่วโลกมีการเติบโตเป็นอย่างมาก โดยเพิ่มขึ้นถึง 147% ในสหรัฐฯ และกว่า 100% ในประเทศอื่นๆ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยหนุนการขยายตัวของขนาดตลาดทุนในประเทศเหล่านั้นด้วย

- **ทรัสต์มีส่วนช่วยในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม** ในต่างประเทศภาคธุรกิจและประชาชนได้มีส่วนในการให้ความช่วยเหลือแก่กลุ่มคนในสังคมที่ประสบปัญหาโดยใช้กลไกของทรัสต์ ตัวอย่างเช่น ในประเทศอังกฤษ ซึ่งมีการจำแนกวัตถุประสงค์ทรัสต์เพื่อสาธารณกุศลเป็นทรัสต์เพื่อบรรเทาความยากจน ทรัสต์เพื่อการศึกษา ทรัสต์เพื่อศาสนา และทรัสต์อื่นๆตามที่กฎหมายกำหนดรวมถึงทรัสต์เพื่อประโยชน์ของท้องถิ่น ตัวอย่างเช่น บริษัทที่ให้บริภรณ์น้ำประปาหลายแห่งได้จัดตั้งทรัสต์เพื่อสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาทางการเงินในระยะยาวแก่กลุ่มคนยากจนที่มีหนี้ค้ำชำระค่าน้ำและบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

ในปัจจุบัน การจัดตั้งทรัสต์ในประเทศไทยมีข้อจำกัดด้านวัตถุประสงค์ให้เป็นการระดมทุนเพื่อธุรกรรมในตลาดทุนเท่านั้น

ความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดตั้งทรัสต์ในประเทศไทยนั้น ในอดีตเคยมีการจัดตั้งทรัสต์อยู่บ้างตามหลักกฎหมายของประเทศอังกฤษ แต่หลังจากปี 2478 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1686 ได้บัญญัติ ห้ามการจัดตั้งทรัสต์ตามกฎหมายไทย⁵ เนื่องจากรัฐบาลขณะนั้นเห็นว่ากรก่อตั้งทรัสต์เพื่อจัดการทรัพย์สินจะทำให้ทรัพย์สินนั้นไม่เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนมือ ต่อมาในปี 2550 จึงได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 1686 ดังกล่าว โดยมีข้อยกเว้นให้ตั้ง ทรัสต์ได้ตามกฎหมายเพื่อการก่อตั้งทรัสต์ เพื่อเปิดโอกาสให้มีการจัดตั้งทรัสต์เพื่อวัตถุประสงค์การดำเนินธุรกรรมในตลาดทุน พร้อมทั้งได้มีการตรา พ.ร.บ. ทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 (พ.ร.บ.ทรัสต์ฯ) ขึ้นในปีเดียวกัน ซึ่งถือเป็นกฎหมายฉบับแรกของประเทศไทยที่ว่าด้วยการก่อตั้งทรัสต์ **ในปัจจุบันการจัดตั้งทรัสต์ในประเทศไทยจึงทำได้จำกัดเฉพาะเพื่อวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกรรมในตลาดทุน ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการ ก.ล.ต.** ได้แก่ 1. การออกหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ 2. การแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ 3. ธุรกรรมอื่นใดที่เป็นการส่งเสริมหรือเอื้ออำนวยต่อตลาดทุน โดยให้อำนาจคณะกรรมการ ก.ล.ต.ออกประกาศเพิ่มธุรกรรมได้ ซึ่งต่อมาก็ได้มีประกาศกำหนดประเภทธุรกรรมในตลาดทุนที่ใช้ทรัสต์อีก 3 ฉบับ **ถึงแม้ว่าจะมี พ.ร.บ.ทรัสต์ฯ แต่การจัดตั้งทรัสต์ในประเทศไทยยังไม่เป็นที่แพร่หลาย** จากข้อมูลของสำนักงาน ก.ล.ต.พบว่า ปัจจุบันมีผู้ประกอบการธุรกิจเป็นทรัสต์ 14 ราย ส่วนมูลค่าทรัพย์สินสุทธิของทรัสต์ที่มีการรายงาน ได้แก่ ทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์ ณ สิ้นปี 2559 อยู่ที่ 6.9 หมื่นล้านบาท และมีจำนวน 12 กองทรัสต์เท่านั้น

โดยโครงการวิจัยมีข้อสรุปเกี่ยวกับข้อจำกัดของกฎหมายก่อตั้งทรัสต์ในปัจจุบัน ดังนี้

⁴ EY (2016), "Global Perspective: 2016 REIT Report"

⁵ บทบัญญัติเดิมของมาตรา 1686 ระบุว่า "อันว่าทรัสต์นั้น จะก่อตั้งขึ้นโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมด้วยพินัยกรรมหรือด้วยนิติกรรมใด ๆ ที่มีผลในระหว่างชีวิตก็ดีหรือเมื่อตายแล้วก็ดี ห้ามมิผลไม่"

- การจัดตั้งทรัสต์ตาม พ.ร.บ. ทรัสต์ฯ จำกัดวัตถุประสงค์ประสงค์การก่อตั้งทรัสต์เพื่อการทำธุรกรรมในตลาดทุน เท่านั้น บทบัญญัติในกฎหมายดังกล่าวไม่สามารถนำไปใช้กับการจัดตั้งทรัสต์ที่มีวัตถุประสงค์อย่างอื่น เช่น การจัดตั้งทรัสต์ เอกชน ทรัสต์ครอบครัว ทรัสต์เพื่อจัดการทรัพย์สินมรดก ทรัสต์เพื่อการลงทุน ทรัสต์เพื่อการกุศล เป็นต้น
- การจัดตั้งทรัสต์ตาม พ.ร.บ. ทรัสต์ฯ จะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง และมีการกำกับดูแลอย่างเข้มงวดจากสำนักงาน ก.ล.ต. สืบเนื่องจากองค์ประกอบของคำว่า “ทรัสต์เพื่อการระดมทุนในตลาดทุน” ดังนี้ 1. การระดมทุนในตลาดทุน ต้องเป็นการระดมทุนจากประชาชนโดยตรง 2. การระดมทุนต้องกระทำในลักษณะของผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบต่างๆที่เป็นหลักทรัพย์ 3. ต้องดำเนินการโดยบริษัทมหาชนจำกัดเท่านั้น เนื่องจากกฎหมายอนุญาตให้บริษัทมหาชนจำกัดจะสามารถเสนอขายหุ้นต่อประชาชนได้ 4. ต้องทำคำขอเสนอขายหลักทรัพย์และได้รับอนุญาตจากสำนักงาน ก.ล.ต. ก่อน ทั้งนี้ เนื่องจากทรัสต์ที่ตั้งขึ้นถือเป็นการแสวงหาเงินทุนจากประชาชนทั่วไป (ยกเว้นทรัสต์เพื่อกิจการเงินร่วมลงทุน) ดังนั้นแล้ว การก่อตั้งทรัสต์โดยบุคคล เพื่อระดมทุนในตลาดทุนย่อมไม่สามารถดำเนินการได้ นอกจากนั้นแล้ว บุคคลธรรมดา หรือบริษัทเอกชนทั่วไปที่ไม่ได้มีคุณสมบัติตามที่กฎหมายกำหนดก็ไม่สามารถที่จะประกอบธุรกิจเป็นทรัสต์ได้เช่นกัน

ประเทศไทยควรอนุญาตให้ประกอบธุรกิจทรัสต์เพิ่มเติมจากที่กำหนดใน พ.ร.บ. ทรัสต์ เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน

สมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยมีความเห็นว่า การมีระบบทรัสต์ส่งผลดีหลายด้านดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น ประเทศไทยจึงควรมีนโยบายสนับสนุนในเรื่องการก่อตั้งทรัสต์ โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

- ✓ ควรสนับสนุนให้มีทรัสต์เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆได้ อาทิเช่น ทรัสต์เพื่อการบริหารทรัพย์สินสำหรับบุคคลทั่วไป เพิ่มเติมจากการตั้งทรัสต์ตาม พ.ร.บ. ทรัสต์เพื่อธุรกรรมในตลาดทุน พ.ศ. 2550 โดยควรอนุญาตให้มีการจัดตั้งทรัสต์ได้ ทั้งที่เป็น การก่อตั้งโดยการแสดงเจตนา โดยนิติกรรม และโดยพินัยกรรม ทั้งนี้ อาจกระทำความควบคู่ไปกับการจัดทำข้อกำหนดว่า ข้อห้ามการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินไว้ในตราสารหรือพินัยกรรมก่อตั้งทรัสต์จะกระทำมิได้
- ✓ ควรพิจารณาให้มีกฎหมายในลักษณะเดียวกับ Trustee Act ของอังกฤษ สิงคโปร์ และญี่ปุ่น เพื่อกำหนดรายละเอียดใน ประเด็นต่างๆ อาทิเช่น สิทธิหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับทรัสต์ ความรับผิดชอบของทรัสต์ การกำกับดูแลทรัสต์ สถานภาพทางกฎหมายของทรัพย์สินแห่งทรัสต์ เป็นต้น
- ✓ ควรมีการจําขอบรมหรือเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากรทั้งทางภาครัฐและภาคเอกชน การสร้างความรู้ความเข้าใจต่อ สาธารณชนเกี่ยวกับประโยชน์ของทรัสต์ในด้านต่างๆ เพื่อรองรับการเกิดขึ้นของกฎหมายทรัสต์ เพื่อลดความกังวลที่ว่า การก่อตั้งทรัสต์จะทำให้ทรัพย์สินไม่เกิดการหมุนเวียนเปลี่ยนมือ และเป็นอันตรายต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ การจัดตั้งทรัสต์ไม่ใช่เครื่องมือเพื่อหลีกเลี่ยงภาษี รวมถึงสร้างความไว้วางใจในระบบการกำกับดูแลของภาครัฐ

โดยล่าสุดนั้น สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ได้จัดทำร่างกฎหมายทรัสต์ขึ้นแล้ว และเมื่อมองต่อไปในระยะข้างหน้า หากภาครัฐพิจารณาอนุญาตให้มีกิจการทรัสต์ในลักษณะอื่นๆในประเทศไทยได้แล้วนั้น คาดว่าจะสามารถเป็น เครื่องมือทางการเงินอย่างหนึ่งในการช่วยดึงดูดเม็ดเงินลงทุนจากต่างชาติให้เข้ามาในประเทศไทยได้มากขึ้น อันจะช่วยเสริมสร้าง ศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจของไทยในการแข่งขันกับนานาประเทศและสนับสนุนให้เกิดความยั่งยืนทางเศรษฐกิจของ ประเทศได้ในอนาคต

Disclaimer:

เอกสารนี้จัดทำขึ้นโดยสมาคมบริษัทหลักทรัพย์ไทยเพื่อเผยแพร่ข้อมูลและเพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจัดทำขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่น่าเชื่อถือ โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงข้อมูล ณ วันที่ปรากฏในเอกสารนี้เท่านั้น จึงอาจเปลี่ยนแปลงได้ภายหลังวันดังกล่าว หรือเมื่อข้อมูลที่เกี่ยวข้องมีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ สมาคมมิได้ยืนยัน ตรวจสอบ หรือรับรองความสมบูรณ์ ความถูกต้องครบถ้วน ทันกาลทันเวลาของข้อมูลดังกล่าวแต่อย่างใด สมาคมไม่รับผิดชอบบุคคลใดๆ จากการเรียกร้องใดๆ ไม่ว่าในทางสัญญา ในการทำละเมิด รวมถึงความประมาท หรือเหตุอื่นใด ที่เกิดจากการตัดสินใจ หรือการกระทำใดๆ ที่เกิดจากความเชื่อถือในเอกสารดังกล่าว หรือในความเสียหาย ความสูญหาย ค่าสินไหมทดแทน หรือความรับผิดชอบ รวมถึงการสูญหายของข้อมูลหรือผลประโยชน์ ถึงแม้ว่าสมาคมจะได้รับแจ้งว่าจะเกิดความเสียหายดังกล่าวขึ้นก็ตาม